

Веселинівського району [2].

Обов'язковою складовою таких «змагань» були нагороди за успіхи, досягнуті в розвитку сільськогосподарського виробництва. Миколаївський радгосп «Агрономія» Арбузинського району нагороджено орденом Жовтневої Революції, колгосп «Україна» Врадіївського району – орденом Трудового Червоного Прапора, а радгосп «Південний» Жовтневого району – орденом «Знак Пошани». 118 передовиків виробництва удостоєні ордена Леніна, 153 – ордена Жовтневої Революції, 621 – ордена Трудового Червоного Прапора [2]. Даний вид заохочення мав своє ідеологічне підґрунтя, саме для стимулювання активності робітників. В архівах зберіглися щорічні рекомендації, для проведення даного виду робіт.

Загалом засоби стимулювання аграрного сектору у 60-х роках ХХ століття були ідентичними із загально радянськими. Налаштування суспільства брати участь у соцзмаганнях та активно допомагати, надаючи зазначену вищу шефську допомогу було однією з важливих ідеологічних ланок впливу на суспільство. Такі види діяльності керівництва країни дали відповідний позитивний ефект на місцях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Народне господарство Української РСР в 1970 році [Текст]: статистичний щорічник. – К. : Статистика, 1971. – 565 с.
2. Історія міст і сіл Української РСР. Миколаївська область / упоряд. М. П. Бажан та ін.; голова редколегії П. Т.Тронько. – К. : Головна редакція УРЕ АН УРСР, 1971. – 772 с.
3. Історія міст і сіл Української РСР. Одеська область. / упоряд. М. П. Бажан та ін.; голова редколегії П. Т.Тронько. – К. : Головна редакція УРЕ АН УРСР, 1969. – 911 с.
4. Історія міст і сіл Української РСР. Херсонська область. / упоряд. М. П. Бажан, ін.; голова редколегії П. Т.Тронько. – К. : Головна редакція УРЕ АН УРСР, 1971. – 792 с.

УДК 332.132

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСТВ НАСЕЛЕННЯ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ

*Довгаль О. В., кандидат економічних наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет*

Зважаючи на важливу роль виробництва сільськогосподарської продукції у формуванні доходів сільських мешканців, особливою рисою сучасного етапу розвитку агропродовольчої сфери України є те, що значні обсяги аграрної продукції виробляються переважно особистими селянськими господарствами, а не сільськогосподарськими підприємствами. Ми погоджуємося з думкою М. Присяжнюка стосовно того, що розвиток держави не можливий лише за рахунок відновлення виключно велико-

товарного виробництва, так як це зумовить трудову міграцію, концентрація бідності на селі сприятиме зростанні рівня диференціації доходів міського та сільського населення [1]. Зважаючи на це у сучасних умовах варто більшу увагу приділити розвитку господарств населення як дрібнотоварного виробника аграрної продукції і визнати їх рівноправним елементом аграрного бізнесу [3, с. 125].

Згідно Закону України «Про особисте селянське господарство» господарства селян визначаються як «...господарська діяльність, яка проводиться без створення юридичної особи фізичною особою індивідуально або особами, які перебувають у сімейних чи родинних відносинах і спільно проживають, з метою задоволення особистих потреб шляхом виробництва, переробки і споживання сільськогосподарської продукції, реалізації її надлишків та надання послуг з використанням майна особистого селянського господарства, у тому числі й у сфері сільського зеленого туризму» [4].

Особисті селянські господарства (ОСГ) – це форма ведення сільськогосподарського виробництва сім'єю на відведеній їй у власність, постійного чи тимчасового користування, ділянці землі для виробництва продукції рослинництва і тваринництва.

Головним економічним завданням особистих підсобних господарств є поповнення продовольчих ресурсів, потребу в яких не задовольняє велике аграрне виробництво. ОПГ завжди утворює сферу вторинної зайнятості працездатного населення за винятком приміських районів, у селі зберігається натуральний і напівнатуральний характер. По суті, ОПГ не є учасниками процесів ринкової конкуренції, оскільки мають натуральний характер.

Це виявляється в тому, що:

- значну частину своїх потреб в продовольстві сільські мешканці задовольняють за рахунок неринкових джерел, безпосередньо, за рахунок ведення особистих підсобних господарств. Розмір земельних ділянок не дозволяє розвивати товарне виробництво і пропонувати продукції на ринку. Проте, на сьогодні, можна відмітити збільшення обсягів виробництва ОПГ товарної продукції, значні обсяги основних видів продуктів харчування, безпосередньо, виробляються і споживаються в селі;

- сільське населення, що мешкає у віддалених населених пунктах, не мають можливості реалізувати на ринку продукцію, вироблену в самих господарствах;

- село дійсно переходить від натурального і напівнатурального господарства до грошового, товарного. Однак головним рушієм розвитку господарства товарного спрямування є не безпосередньо сільське господарство, а розширення несільськогосподарського виробництва на основі надлишків аграрної праці. ОПГ зайняло певну «нішу» – самозабезпечення сільського населення, що зумовлено достатньо широким продуктивним набором (термін «виробнича ніша» застосовуємо аналогічно до терміну «ринкова ніша», що визначає сегмент ринкової системи, не зайнятий суб'єктами підприємницької діяльності).

Вироблена в ОПГ продукція становить сировину для переробної промисловості. Воно здатне швидко адаптуватися до мінливості кон'юнктури ринку і оперативно реагувати на динаміку попиту та пропозиції. Ефективному збуту продукції даного типу господарювання сприяє вищий рівень якості і товарний вигляд, а також гнучкий компромісний підхід до ціноутворення. Негативною стороною виробництва продуктів харчування в ОПГ є вимушений характер заняття навіть не вигідними для власника галузями внаслідок погіршення забезпечення продуктами харчування [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. Іщенко О. А. Концепція створення регіональних бізнес-інкубаторів сфери послуг / О. А. Іщенко, М. Г. Чумаченко // Економіка промисловості. – 2005. – № 4 (30). – С. 43-51.
2. Ковальова С. О. Роль і місце особистих підсобних господарств населення в системі економічних відносин в АПК / С. О. Ковальова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/p=885>.
3. Коверко Ю. А. Господарства населення в структурі аграрного бізнесу / Ю. А. Коверко, М.В. Оліховська // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. – Випуск 2 (8). 2010. – С. 125-131.
4. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15 травня 2003 року № 742-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 29. – С. 232.

УДК 316.45

ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА СОЦІАЛЬНОГО ОБОВ'ЯЗКУ

*Мірошкіна Н. В., кандидат філософських наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет*

В даний час в гуманітарних науках існує безліч підходів до розуміння соціальної відповідальності. Під соціальною відповідальністю розуміють і негативні наслідки для суб'єкта невиконання соціальної норми, і наявність механізм соціального контролю, покликаною покласти на суб'єкта несприятливі наслідки невиконання соціальних норм, і міру виконання покладених суспільством обов'язків, і свідоме виконання свого суспільного обов'язку.

Вважаємо, що базовим початком у визначенні соціальної відповідальності має стати вирішення питання про співвідношення відповідальності і обов'язку, оскільки і виконання соціальної норми і наступаючі для суб'єкта наслідки його вчинків, і механізм соціального контролю припускають здатність суб'єкта відповідальності бути носієм обов'язків. Обов'язок у філософії визначається як синонім боргу. Відносини соціального обов'язку припускають наявність суб'єкта, об'єкта і зв'язку. Соціальна відповідальність виступає у вигляді зв'язку між суб'єктом і